

ทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของคนไทยเชื้อสายจีน ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

พันทวีงซิน¹ และ นารีรัตน์ วัฒนเวท^{2*}

^{1,2}สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

^{1,2}มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น และการเลือกภาษาตามแนวทางการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจง คือคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย (15-25 ปี) กลุ่มอายุกลาง (30-50 ปี) และกลุ่มอายุมาก (60-75 ปี) กลุ่มละ 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ผลการศึกษาด้านทัศนคติต่อภาษา พบว่ากลุ่มอายุมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางมากที่สุด กลุ่มอายุกลางและกลุ่มอายุน้อยมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อภาษาระหว่าง 3 กลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มอายุมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางและภาษาจีนถิ่นมากกว่าอีกสองกลุ่มอายุ ส่วนกลุ่มอายุกลางมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าอีกสองกลุ่มอายุ

ด้านการเลือกภาษาตามแนววงภาษา พบว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุไม่ได้เลือกภาษาใดภาษาหนึ่งเพียงภาษาเดียวตามแนววงการใช้ภาษา โดยในแนววงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มอายุมากเลือกภาษาจีนถิ่นหรือภาษาที่ปนกับภาษาจีนถิ่น กลุ่มอายุกลางและกลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนในแนววงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ

*Corresponding author, E-mail: nareerat.s@psu.ac.th โทร. 084-8598004

กลุ่มอายุมากเลือกภาษาจีนกลางในแหวตวงโรงเรียนและเลือกภาษาไทยมาตรฐานในแหวตวงที่ทำงาน กลุ่มอายุกลางเลือกภาษาไทยมาตรฐานทั้งสองแหวตวง กลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาไทยมาตรฐานในแหวตวงโรงเรียนและเลือกภาษาจีนกลางในแหวตวงที่ทำงาน ผลของการเลือกภาษาสอดคล้องกับทัศนคติต่อภาษา เช่น กลุ่มอายุกลางมีทัศนคติเชิงบวกที่สุดต่อภาษาไทยมาตรฐาน ดังนั้นจึงเลือกภาษาไทยมาตรฐานมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ผลการวิจัยนี้มีข้อบ่งชี้ว่าภาษาจีนถิ่นอยู่ในภาวะการเปลี่ยนภาษา เนื่องจากกลุ่มอายุน้อยไม่เลือกภาษาจีนถิ่นในทุกแหวตวงการใช้ภาษาทั้งแหวตวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

คำสำคัญ ; ทัศนคติต่อภาษา, การเลือกภาษา, คนไทยเชื้อสายจีน, อำเภอบาง, จังหวัดยะลา

Language Attitude and Language Choice of Thai - Chinese in Betong District, Yala Province

Fan Mingxin¹ and Nareerat Watthanawelu^{2*}

^{1,2} Chinese Language Section, Faculty of Humanities and Social Sciences

^{1,2} Prince of Songkla University, Pattani Campus, Thailand

Abstract

The goal of this research is to investigate Thai-Chinese people's attitudes about standard Thai, Mandarin, and Chinese dialects, as well as language choice in formal and informal contexts, in Betong District, Yala Province. This quantitative research used an online questionnaire as a research instrument. The samples were gathered using purposive sampling, with a total of 60 samples separated into three age groups: young-aged (15-25 years old), middle-aged (30-50 years old), and old-aged (60-75 years old), with 20 participants in each group. The mean and percentage were used to analyze the data.

According to the findings, the old-aged group has a more positive attitude towards Mandarin than the other two age groups. The middle-aged and young-age groups had more positive attitudes towards standard Thai. The comparison of the language attitudes of the three age groups showed that the old-aged group's positive attitudes towards Mandarin and Chinese dialects were higher than those of the middle-aged group and the young-aged group. The middle-aged group had a more positive attitude regarding standard Thai than the other two groups.

---

*Corresponding author, E-mail: nareerat.s@psu.ac.th โทร. 084-8598004

According to percentage analysis of language choice, the three age groups did not choose only one language based on linguistic domains. The old-aged group preferred Chinese dialect, or a language blended with Chinese dialect in informal domains of language, while standard Thai was chosen by the middle-aged and young-age groups. In terms of formal domain languages, the elderly chose Mandarin for education and standard Thai for work. In both circles, the middle-aged group chose standard Thai. In the school domain, the young-age group chose standard Thai, whereas in the work domain, they chose Mandarin. Language attitudes influenced language selection. The middle-aged group, for example, had the most positive attitude towards standard Thai. As a result, this group chose standard Thai more than other groups. Furthermore, it was determined that the Chinese dialect is undergoing linguistic change because the Chinese dialect was not chosen by the young-age group in both official and informal domains.

Keywords; Language Attitude, Language Choice, Thai – Chinese, Betong District, Yala Province

บทนำ

ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์และภาษา โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนของประเทศที่กล่าวได้ว่าเป็นสังคมหลายภาษา (multilingual society) โดยเป็นภาวะที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งพูดหรือสื่อสารได้มากกว่า 1 ภาษา เรียกว่า ภาวะหลายภาษา (multilingualism) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น. 63) ทั้งนี้ การเลือกภาษาใดภาษาหนึ่งเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่นนั้นขึ้นอยู่กับโอกาส สถานการณ์ หรือสถานที่ บางครั้งอาจใช้หลายภาษาในโอกาสหรือสถานการณ์เดียวกันสลับไปมา เรียกว่า การสลับภาษา (code switching) หรือใช้ภาษาสองภาษาปนกันในระยะหรือข้อความเดียวกัน เรียกว่า การปนภาษา (code mixing) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น.24)

การศึกษาสังคมหลายภาษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาด้านทัศนคติต่อภาษา และการเลือกใช้ภาษาโดยด้านทัศนคติต่อภาษา อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532, น.50-51) ได้นิยามว่าทัศนคติต่อภาษาหมายถึง “ค่านิยมหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะความถูกต้อง และความบริสุทธิ์ของภาษาใดภาษาหนึ่ง” โดยหมายรวมไปถึงทัศนคติต่อผู้พูดภาษานั้น ๆ ด้วยก็ได้ ดังนั้นจึงสามารถศึกษาทัศนคติต่อภาษาในทางอ้อม กล่าวคือ การศึกษาความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้พูดภาษานั้น ๆ นอกจากนี้ จะศึกษาทัศนคติต่อภาษา โดยเกี่ยวข้องกับสังคม เนื่องจากสังคมมีบทบาทในการทำให้ภาษาย่อย (dialect) มีความแตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปทัศนคติต่อภาษามีความหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษาโดยตรงเท่านั้น เช่น ข้อคำถามว่า “ภาษานี้ไพเราะหรือไม่ไพเราะ”

สำหรับวิธีการศึกษาทัศนคติต่อภาษา Garrett (2010) แบ่งการศึกษาเป็นทางตรงและทางอ้อม 2 วิธี โดยการศึกษาในทางตรงจะให้ผู้ให้ข้อมูลทำแบบสอบถามตอบคำถามหรือสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อภาษา เช่น งานวิจัยของ อรประพัฒน์ กิตติเวช (2559) ที่ศึกษาทัศนคติต่อภาษาไทยถิ่นกำแพงแสนและการแปรของวรรณยุกต์ตามปัจจัยทางสังคม: การศึกษาแนวสหศาสตร์เชิงสังคม ส่วนการศึกษาในทางอ้อม ผู้ให้ข้อมูลจะไม่ทราบว่าตนเองกำลังให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทัศนคติต่อภาษา เช่น งานวิจัยของ อำนาจ ปักขาสุข (2561) ที่ศึกษาทัศนคติทางภาษาของวัยรุ่นไทยที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยใช้เทคนิค

การพรางเสียงคู่ (matched-guise technique) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับปานกลาง นันทนา วงษ์ไทย (2563) ศึกษาทัศนคติทางอารมณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์มลายูปาดานีต่อผู้พูดภาษามลายูปาดานีและผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน โดยใช้เครื่องมือการพรางเสียงคู่เช่นกัน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มชาติพันธุ์มลายูปาดานีทุกเพศและทุกช่วงอายุมีทัศนคติในภาพรวมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากต่อผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานและผู้พูดภาษามลายูปาดานี ทั้งนี้ยังสามารถใช้ตัวแปรทางสังคมหรือไม่ใช้ก็ได้ เช่น อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย การศึกษา อาชีพ ฯลฯ ดังงานวิจัยของ Wang (2015) and Wang (2017) ที่ศึกษาทัศนคติต่อภาษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของจีนแม่มีทัศนคติในเชิงบวกมากที่สุดต่อภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง แต่ก็มีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษมากขึ้นเนื่องจากนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาทัศนคติต่อภาษา การเลือกภาษา และการเปลี่ยนภาษาไปพร้อมกัน เช่น งานวิจัยของ อรประไพณ กิตติเวช (2559)

ส่วนด้านการเลือกใช้ภาษาจะสามารถอธิบายสภาวะหรือภาพการใช้ภาษาของสมาชิกในสังคม (sociolinguistic profile) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น.60) รวมถึงสามารถคาดการณ์แนวโน้มการใช้ภาษาของสังคมนั้น ๆ ในอนาคตได้โดยงานวิจัยที่ศึกษาการเลือกภาษามักกำหนดแฉวงการใช้ภาษาร่วมด้วย เช่น งานวิจัยของ วรธนะ ปัญบุตร และ สุวีณา เลี่ยมประวัตติ (2561) ที่ศึกษาการเลือกภาษาของชาวผู้ไท อำเภอคำม่วงและอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาปัจจัยสังคมถิ่นที่อยู่อาศัยและปัจจัยด้านอายุ ส่วนแฉวงการใช้ภาษา (domain of language use) สุวีณา เลี่ยมประวัตติ (2549, น.115-130 อ้างถึงใน วรธนะ ปัญบุตร, 2561, น.10-11) ได้สรุปไว้ว่าประกอบด้วยผู้ร่วมสนทนา ผู้สนทนา สถานการณ์ และสถานที่

ปัจจุบันการศึกษาทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษามักศึกษาภาษาที่อยู่ในภาวะถดถอยหรือภาวะวิกฤต (language endangerment) ที่มีแนวโน้มหรืออาจกลายเป็นภาษาใกล้สูญหรือเป็นภาษาสูญ (language endanger and language loss) ส่วนใหญ่เป็นภาษาในกลุ่มชาติพันธุ์หรือภาษาถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มภาษาที่ใช้กันตามชายแดนที่มีอำนาจและศักดิ์ศรี (prestige) น้อยกว่าภาษาประจำชาติ (national language) หรือภาษาหลัก

ที่ใช้กันในสังคม (ภัสร์ธีรา ฉลองเดช, 2559, น.2-4) ดังเช่นงานวิจัยของ ภัสร์ธีรา ฉลองเดช (2559) ที่ศึกษาภาษาตากใบในจังหวัดนราธิวาส อำนาจ ปึกษาสุข (2561) ศึกษาภาษาไทยถิ่นอีสาน นันทนา วงษ์ไทย (2563) ศึกษาภาษามลายูปัตตานี ภาษาเหล่านี้ล้วนเป็นภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนกลุ่มน้อย และบางภาษาอยู่ในภาวะวิกฤติ เช่น ภาษาตากใบที่ ภัสร์ธีรา ฉลองเดช (2559) กล่าวว่า เป็นภาษาของชุมชนที่ควรต้องธำรงรักษาไว้

เบตงเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดยะลาที่เป็นพื้นที่ใต้สุดของประเทศไทย มีแผ่นดินยื่นเข้าไปในประเทศมาเลเซีย เป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรมที่ชาวไทยพุทธ (ชาวไทยสยามและชาวไทยเชื้อสายจีน) ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ อาศัยอยู่ร่วมกัน จากการสำรวจเมื่อ ปี พ.ศ. 2561 พบว่าประชากรของอำเภอเบตงนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 52.90 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 46.40 และนับถือศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.70 ปัจจุบันคนไทยในอำเภอเบตงใช้ภาษาที่หลากหลาย ได้แก่ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษามลายูปัตตานี ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น โดยคนไทยเชื้อสายจีนสามารถแบ่งตามภาษาจีนถิ่นได้ 5 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ชาวจีนกวางไส ชาวจีนแคะ ชาวจีนกวางตุ้ง ชาวจีนแต้จิ๋ว และชาวจีนฮกเกี้ยน (โครงการศูนย์ความเป็นเลิศ, 2563, ออนไลน์) ผู้วิจัยเป็นคนจีนที่เรียนภาษาไทยและมีโอกาสไปเที่ยวเบตงหลายครั้งกับเพื่อนคนไทยเชื้อสายจีนที่มีภูมิลำเนาเป็นคนอำเภอเบตงในช่วงเทศกาลตรุษจีนและเซ่งเม้ง ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลดังกล่าว และมีโอกาสได้พูดคุยกับคนไทยเชื้อสายจีนด้วยภาษาจีนกลางและภาษาไทยมาตรฐาน พบว่าพวกเขาสามารถสื่อสารทั้งสองภาษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งจากการสัมภาษณ์ นารีรัตน์ วัฒนเวฬุ (อายุ 46 ปี) กล่าวว่าตนเองเป็นคนไทยเชื้อสายจีนแคะรุ่นที่สี่ เมื่ออยู่ในครอบครัวจะสื่อสารกับพ่อแม่ด้วยภาษาจีนแคะปนภาษาจีนกลางและปนภาษาไทยมาตรฐาน สื่อสารกับพี่น้องด้วยภาษาไทยมาตรฐาน และสื่อสารกับลูกสาวด้วยภาษาจีนกลางปนภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนจิระชัย แซ่ตั้ง (อายุ 36 ปี) เป็นคนไทยเชื้อสายจีนกวางไส สื่อสารกับน้องสาวด้วยภาษาไทยมาตรฐาน และสื่อสารกับแม่ด้วยภาษาจีนกลางปนภาษาไทยมาตรฐาน

ด้วยภาวะหลายภาษาหรือภาวะพหุภาษา (plural linguistic/plurilingualism) ของคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาอีกประเด็นหนึ่งคือสนใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อภาษา (language attitude)

กับการเลือกภาษา (language choice) โดยจากการทบทวนแนวคิดทัศนคติต่อภาษา การเลือกภาษา และความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อภาษากับการเลือกภาษา รวมถึงเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อภาษาและการเลือก ภาษาระหว่างภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่นของคนไทยเชื้อสายจีน ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา การศึกษาใช้แนวคิดทัศนคติต่อภาษาของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532) เป็นหลักในการสร้างข้อคำถามเรื่องคุณลักษณะของภาษา ที่เป็นการศึกษาทางตรง เช่น “ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่ไพเราะสุภาพ” มากหรือน้อย โดยการแสดงค่าคะแนน และภายใต้กรอบแนวคิดการเลือกภาษา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี ทางภาษาศาสตร์สังคม (sociolinguistics) จะเลือกผู้ร่วมสนทนาและสถานที่มาใช้ในการ วิเคราะห์การเลือกภาษาของผู้ตอบแบบสอบถาม การศึกษาครั้งนี้สามารถนำผลที่ได้ ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชุมชนคนไทย เชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และเป็นแนวทางการศึกษาทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของคนไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่นของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาการเลือกภาษาตามแวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

สมมติฐานการวิจัย

1. คนไทยเชื้อสายจีนทั้ง 3 กลุ่มอายุมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าภาษาจีนกลางและภาษาจีนถิ่น
2. คนไทยเชื้อสายจีนยิ่งอายุมากยิ่งมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนถิ่น
3. คนไทยเชื้อสายจีนยิ่งอายุน้อยยิ่งมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลาง
4. คนไทยเชื้อสายจีนเลือกภาษาไทยมาตรฐานในแวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ เลือกภาษาปนกันในแวดวงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ

5. ภาษาจีนถิ่นอยู่ในภาวะการเปลี่ยนภาษาเนื่องจากกลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาจีนถิ่นน้อย

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ทัศนคติต่อภาษา (language attitude) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้พูดหรือผู้ใช้ภาษาในเรื่องฐานะ ความถูกต้องและบริสุทธิ์ของภาษา ซึ่งอาจหมายถึงทัศนคติต่อผู้พูดหรือผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ด้วย (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น.50-51) สำหรับการเลือกภาษา (language choice) Fasold (1984) กล่าวว่า หมายถึง บุคคลที่พูดได้สองภาษาหรือหลายภาษาในชุมชนหรือสังคมที่มีภาวะหลายภาษา อีกทั้งต้องเลือกภาษาที่จะใช้สื่อสาร นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532, น.60) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการเลือกภาษาสามารถอธิบายสภาวะหรือภาพการใช้ภาษาของสมาชิกในสังคม (sociolinguistic profile) เช่น จำนวนภาษาที่ใช้ จำนวนผู้พูดในแต่ละภาษา บทบาทหน้าที่ของภาษา ระบบเสียงและไวยากรณ์ และการเลือกใช้ภาษา เป็นต้น รวมถึงสามารถคาดการณ์แนวโน้มการใช้ภาษาของสังคมในอนาคตได้

จะเห็นได้ว่า ทัศนคติต่อภาษาทำให้เราทราบความคิดเห็นของผู้ใช้ภาษาหรือผู้พูดต่อภาษาใดภาษาหนึ่งในสังคม รวมถึงความคิดเห็นดังกล่าวอาจส่งผลต่อผู้ใช้ภาษาหรือผู้พูดภาษานั้น ๆ ด้วย ส่วนการเลือกใช้ภาษาเป็นการอธิบายให้เห็นภาพการใช้ภาษาของผู้คนในสังคม

ด้วยคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีภาวะหลายภาษาหรือภาวะพหุภาษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติต่อภาษา (language attitude) การเลือกภาษา (language choice) และความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อภาษากับการเลือกภาษาระหว่างภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น โดยใช้แนวคิดทัศนคติต่อภาษาของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532) เป็นหลักในการสร้างข้อคำถามเรื่องคุณลักษณะของภาษาและการเลือกภาษาที่เป็นแนวคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์สังคม (sociolinguistics) โดยเลือกผู้ร่วมสนทนาและสถานที่ตามแวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการและแวดวงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการมาใช้ในการวิเคราะห์การเลือกภาษาของคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

นิยามศัพท์เฉพาะ

คนไทยเชื้อสายจีน หมายถึง คนไทยที่มีเชื้อสายหรือบรรพบุรุษเป็นชาวจีน มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามสำเนียงพูด ได้แก่ ชาวจีนกวางไส ชาวจีนแคะ และชาวจีนกวางตุ้ง เป็นต้น

ภาษาจีนกลาง หมายถึง ภาษาหลักที่เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ภาษาจีนถิ่น หมายถึง สำเนียงย่อยของภาษาจีนที่ใช้ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีสำเนียงกวางไส สำเนียงแคะ และสำเนียงกวางตุ้ง เป็นหลัก

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางไปอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามได้ จึงสร้างแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ คือ Google form โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามของ ภัสร์วีระ ฉลองเดช (2559) และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามในแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่า IOC ของคำถามรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงนำไปใช้ได้ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น และ 3) คำถามเกี่ยวกับการเลือกภาษาของกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางการใช้ภาษา 2 แนววงใหญ่ คือ แนววงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ และแนววงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ ประกอบด้วย 4 แนววงย่อย ได้แก่ แนววงครอบครัว แนววงหมู่บ้าน แนววงโรงเรียน และแนววงที่ทำงาน แต่ละแนววงประกอบด้วยผู้ร่วมสนทนาที่สื่อสารภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่นได้ และสถานที่ในการสื่อสาร ทั้งนี้แบบสอบถามจะหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “ทัศนคติต่อภาษา” และไม่สอบถามชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ หรือที่อยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงที่มีต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น

ประชากร คือ คนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ

คนไทยอ่อสายจันในอ่อกเบตง จ้งหวัดยะลา จ้งนจัน 60 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ ด้แก่ กลุ่มอายุน้อย หมายถึง กลุ่มคนอายุ 15-25 ปี กลุ่มอายุกลาง หมายถึง กลุ่มคนอายุ 30-50 ปี และกลุ่มอายุมาก หมายถึง กลุ่มคนอายุ 60-75 ปี โดยมีคณสมบัตตังนี้ 1) เกิดและเติบโตในอ่อกเบตง จ้งหวัดยะลา 2) สามารถอ่อสารภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจันกลาง และภาษาจันถันได้ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อค้ถามจากแบบสอบถามว่า “บิตาของท้งนมีอ่อสายจันถันอ่ไร มารดาของท้งนมีอ่อสายจันถันอ่ไร ท้งนมีอ่อสายจันถันอ่ไร” และ “ท้งนสามารถอ่อสารภาษาใดด้บ้าง” หากผู้ให้ข้อมูลตอบว่าไม่มีอ่อสายจัน ไม่สามารถอ่อสารภาษาจันกลางหรือภาษาจันถันได้ จะถูกค้ตออกจากกลุ่มตัวอย่างจ้งจัย หากบิตาเป็นคนไทยอ่อสายจันถันใดถันหนึ่ง แต่มารดาเป็นคนไทยพุทธ หรือบิตามารดา มีอ่อสายจันคนละถันและค้คิดว่าตนเองเป็นคนไทยอ่อสายจันตามบิตาหรือมารดา หรือค้คิดว่าตนเองมีอ่อสายจันผสม ผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ ถ้ือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างองการค้ศึกษาครั้งนี

การวิเคราะห้ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน 1-5 แทนท้ศนคคิของผู้ตอบแบบสอบถามต่อคณลักษณะองภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจันกลาง และภาษาจันถัน จ้งนน้อยที่สุดไปหามากที่สุด จ้งนนั้นหาค่าเฉลี่ย (mean) และเปรียบเทียบท้ศนคคิต่อภาษาท้ง 3 กลุ่มอายุ การวิเคราะห้ท้ศนคคิต่อภาษาใช้เกณฑ์ที่ต้ดแปลงจาก นันทนา วงษ์ไทย (2563) ตังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมายระดับท้ศนคคิเชิงบวกต่อภาษา
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

ส่วนการเลือกภาษาจะวิเคราะห้ค่าร้อยละในการเลือกภาษาตามแวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ ด้แก่ แวดวงโรงเรียน แวดวงที่ทำงาน และแวดวงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ด้แก่ แวดวงครอบครัว แวดวงหมู่บ้าน หลังจากนั้นเปรียบเทียบการเลือก

ภาษาตามกลุ่มอายุ โดยนำผลของทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษามาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น และการเลือกภาษาตามแนวทางการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผลการศึกษามีดังนี้

1. ทัศนคติต่อภาษา

จากการวิเคราะห์ทัศนคติต่อภาษา ผู้วิจัยเปรียบเทียบทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มอายุ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐานของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

คุณลักษณะของภาษา	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาษาไทยมาตรฐาน							
	กลุ่มอายุน้อย		กลุ่มอายุกลาง		กลุ่มอายุมาก		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
1. เป็นภาษาที่สำคัญ	4.75	มากที่สุด	4.80	มากที่สุด	4.70	มากที่สุด	4.75	มากที่สุด
2. เป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ	4.25	มาก	4.30	มาก	4.20	มาก	4.25	มาก
3. เป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.30	มาก	4.55	มากที่สุด	4.30	มาก	4.38	มาก
4. เป็นภาษาที่ทันสมัยเป็นที่นิยม	4.35	มาก	4.55	มากที่สุด	4.30	มาก	4.40	มาก
5. ใช้สื่อสารได้สะดวก เข้าใจง่าย	4.15	มาก	4.40	มาก	4.20	มาก	4.25	มาก
6. มีคำและสำนวนที่หลากหลาย	4.15	มาก	4.20	มาก	4.20	มาก	4.18	มาก
7. มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	4.55	มากที่สุด	4.40	มาก	4.30	มาก	4.41	มาก
8. เป็นภาษาที่ชอบ	4.35	มาก	4.40	มาก	4.30	มาก	4.35	มาก
9. ทำให้รู้สึกสนิทสนมเวลาสื่อสาร	4.35	มาก	4.05	มาก	4.40	มาก	4.26	มาก
10. ทำให้มีความมั่นใจในการพูด	4.45	มาก	4.00	มาก	4.50	มากที่สุด	4.31	มาก
11. เป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน	4.65	มากที่สุด	4.85	มากที่สุด	4.50	มากที่สุด	4.66	มากที่สุด
12. อยก่ายทอดให้ลูกหลาน	4.75	มากที่สุด	4.85	มากที่สุด	4.60	มากที่สุด	4.73	มากที่สุด
รวม	4.42	มาก	4.44	มาก	4.37	มาก	4.41	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มอายุมีทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐานเชิงบวกในระดับมาก (4.41) โดยกลุ่มอายุกลางมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.44) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุน้อย (4.42) และกลุ่มอายุมาก (4.37) ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาษาไทยมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่สำคัญ (4.75) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือมีคำและสำนวนที่หลากหลาย (4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่ากลุ่มอายุน้อยให้ค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อ ได้แก่ เป็นภาษาที่สำคัญ และอยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 ข้อ ได้แก่ ใช้สื่อสารได้สะดวก เข้าใจง่าย และมีคำและสำนวนที่หลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 สำหรับกลุ่มอายุกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 ข้อ ได้แก่ เป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน และอยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือทำให้มีความมั่นใจในการพูด (4.00) ส่วนกลุ่มอายุมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่สำคัญ (4.70) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 3 ข้อ ได้แก่ เป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ ใช้สื่อสารได้สะดวก เข้าใจง่าย และมีคำและสำนวนที่หลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อภาษาจีนกลางของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

คุณลักษณะของภาษา	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาษาจีนกลาง							
	กลุ่มอายุน้อย		กลุ่มอายุกลาง		กลุ่มอายุมาก		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
1. เป็นภาษาที่สำคัญ	4.75	มากที่สุด	4.60	มากที่สุด	4.90	มากที่สุด	4.75	มากที่สุด
2. เป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ	4.20	มาก	4.05	มาก	4.40	มาก	4.21	มาก
3. เป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.35	มาก	4.40	มาก	4.80	มากที่สุด	4.51	มากที่สุด
4. เป็นภาษาที่ทันสมัยเป็นที่นิยม	4.25	มาก	4.50	มากที่สุด	4.90	มากที่สุด	4.55	มากที่สุด
5. ใช้สื่อสารได้สะดวก เข้าใจง่าย	4.10	มาก	4.15	มาก	4.80	มากที่สุด	4.35	มาก
6. มีคำและสำนวนที่หลากหลาย	4.15	มาก	4.10	มาก	4.50	มากที่สุด	4.25	มาก
7. มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	4.50	มากที่สุด	4.15	มาก	5.00	มากที่สุด	4.55	มากที่สุด
8. เป็นภาษาที่ชอบ	4.40	มาก	4.15	มาก	5.00	มากที่สุด	4.51	มากที่สุด
9. ทำให้รู้สึกสนิทสนมเวลาสื่อสาร	4.10	มาก	3.85	มาก	4.90	มากที่สุด	4.28	มาก
10. ทำให้มีความมั่นใจในการพูด	4.05	มาก	3.45	ปานกลาง	4.90	มากที่สุด	4.13	มาก
11. เป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน	4.40	มาก	4.65	มากที่สุด	4.90	มากที่สุด	4.65	มากที่สุด
12. อยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน	4.75	มากที่สุด	4.60	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด	4.78	มากที่สุด
รวม	4.33	มาก	4.22	มาก	4.83	มากที่สุด	4.46	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มอายุ มีทัศนคติต่อภาษาจีนกลางเชิงบวกในระดับมาก (4.46) โดยกลุ่มอายุมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.83) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุน้อย (4.33) และกลุ่มอายุกลาง (4.22) ตามลำดับ ส่วนข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาษาจีนกลางของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม ให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคืออยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน (4.78) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือทำให้มีความมั่นใจในการพูด (4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่ากลุ่มอายุน้อยให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ได้แก่ เป็นภาษาที่สำคัญ และอยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือทำให้มีความมั่นใจในการพูด (4.05) สำหรับกลุ่มอายุกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน (4.65) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือทำให้มีความมั่นใจในการพูด (3.45) ส่วนกลุ่มอายุมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 3 ข้อ ได้แก่ มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เป็นภาษาที่ชอบ และอยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อภาษาจีนถิ่นของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

คุณลักษณะของภาษา	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาษาจีนถิ่น							
	กลุ่มอายุน้อย		กลุ่มอายุกลาง		กลุ่มอายุมาก		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
1. เป็นภาษาที่สำคัญ	3.95	มาก	3.45	ปานกลาง	4.40	มาก	3.93	มาก
2. เป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ	3.55	มาก	3.50	มาก	4.60	มากที่สุด	3.88	มาก
3. เป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.40	มาก	4.10	มาก	4.10	มาก	4.20	มาก
4. เป็นภาษาที่ทันสมัยเป็นที่นิยม	3.55	มาก	3.00	ปานกลาง	3.90	มาก	3.48	ปานกลาง
5. ใช้สื่อสารได้สะดวก เข้าใจง่าย	3.45	ปานกลาง	3.00	ปานกลาง	3.90	มาก	3.45	ปานกลาง
6. มีคำและสำนวนที่หลากหลาย	3.45	ปานกลาง	2.60	ปานกลาง	4.40	มาก	3.48	ปานกลาง
7. มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	3.95	มาก	2.85	ปานกลาง	3.90	มาก	3.56	มาก
8. เป็นภาษาที่ชอบ	3.85	มาก	3.20	ปานกลาง	4.30	มาก	3.78	มาก
9. ทำให้รู้สึกสนิทสนมเวลาสื่อสาร	4.15	มาก	3.40	ปานกลาง	4.40	มาก	3.98	มาก
10. ทำให้มีความมั่นใจในการพูด	3.60	มาก	2.80	ปานกลาง	4.10	มาก	3.50	มาก
11. เป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน	3.25	ปานกลาง	2.45	น้อย	4.20	มาก	3.30	ปานกลาง
12. อยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน	4.25	มาก	3.45	ปานกลาง	4.40	มาก	4.03	มาก
รวม	3.78	มาก	3.15	ปานกลาง	4.21	มาก	3.71	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มอายุมีทัศนคติต่อภาษาจีนถิ่นเชิงบวกในระดับมาก (3.71) โดยกลุ่มอายุมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.21) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุน้อย (3.78) และกลุ่มอายุกลาง (3.15) ตามลำดับ ส่วนข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาษาจีนถิ่นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ (4.20) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน (3.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่ากลุ่มอายุน้อยให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ (4.40) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน (3.25) สำหรับกลุ่มอายุกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ (4.10) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน (2.45) เห็นได้ว่า กลุ่มอายุน้อยและกลุ่มอายุกลางต่างให้ค่าเฉลี่ยภาษาจีนถิ่นเป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียนต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับภาษาจีนกลางในข้อความเดียวกัน (4.40, 4.65) ทั้งนี้อาจเนื่องจากเห็นว่าภาษาจีนกลางเหมาะสมที่จะใช้สอนในโรงเรียนเพราะโอกาสใช้งานในอนาคตมีมากกว่าภาษาจีนถิ่น ส่วนกลุ่มอายุมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ (4.60) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 3 ข้อ ได้แก่ เป็นภาษาที่ทันสมัยเป็นที่นิยม ใช้สื่อสารได้สะดวก เข้าใจง่าย และมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อภาษาของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

กลุ่มอายุของคนไทยเชื้อสายจีน	ภาษาไทยมาตรฐาน		ภาษาจีนกลาง		ภาษาจีนถิ่น	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
กลุ่มอายุน้อย	4.42	มาก	4.33	มาก	3.78	มาก
กลุ่มอายุกลาง	4.44	มาก	4.22	มาก	3.15	ปานกลาง
กลุ่มอายุมาก	4.37	มาก	4.83	มากที่สุด	4.21	มาก
รวม	4.41	มาก	4.46	มาก	3.71	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมคนไทยเชื้อสายจีนทั้ง 3 กลุ่มอายุต่างมีทัศนคติเชิงบวกในระดับมากต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 โดยกลุ่มอายุมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางและ

ภาษาจีนถิ่นมากที่สุด (4.83, 4.21) สำหรับภาษาไทยมาตรฐาน คนไทยเชื้อสายจีนทั้ง 3 กลุ่มอายุมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน โดยต่างมีทัศนคติต่อภาษาไทยมาตรฐานในเชิงบวกในระดับมาก

2. การเลือกภาษา

จากการวิเคราะห์การเลือกภาษาของคนไทยเชื้อสายจีนทั้ง 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา กับผู้ร่วมสนทนาในสถานที่ต่าง ๆ สามารถสรุปการเลือกภาษาตามแนวทางการใช้ภาษาเป็น 2 แนววงใหญ่ ได้แก่ แนววงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ และแนววงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ ได้ดังนี้

แนววงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ประกอบด้วยแนววงย่อย คือ แนววงครอบครัว และแนววงหมู่บ้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มอายุ มีการเลือกภาษาหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ เลือกภาษาไทยมาตรฐาน (T) ภาษาจีนกลาง (M) ภาษาจีนถิ่น (D) และภาษาที่ปนกัน¹ ได้แก่ เลือกภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลาง (TM) ภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนถิ่น (TD) ภาษาจีนกลางปนภาษาจีนถิ่น (MD) และภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลางและปนภาษาจีนถิ่น (TMD)² แต่ร้อยละของภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกแตกต่างกันตามแนววงการใช้ภาษา และแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอายุ เพื่อให้เห็นภาพรวมการเลือกภาษาของกลุ่มตัวอย่างกับผู้ร่วมสนทนาตามแนววงการใช้ภาษา สามารถสรุปเป็นตารางร้อยละ ดังนี้

¹การปนภาษาในบทความนี้ หมายถึง การปนภาษา (code-mixing) และการสลับภาษา (code-switching) ที่ครอบคลุมในระดับเสียง คำ วลี และประโยค ในสัมพันธสารหลายภาษา

²บทความวิจัยนี้ใช้ T แทนภาษาไทยมาตรฐาน, M แทนภาษาจีนกลาง, D แทนภาษาจีนถิ่น, TM แทนภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลาง, TD แทนภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนถิ่น, MD แทนภาษาจีนกลางปนภาษาจีนถิ่น และ TMD แทนภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลางและปนภาษาจีนถิ่น

ตารางที่ 5 ร้อยละของการเลือกภาษาในแวดวงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการของคนไทยเชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

แวดวงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ			ร้อยละของภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือก							
			T	M	D	TM	TD	MD	TMD	รวม
กลุ่มอายุ น้อย	แวดวง ครอบครัว	บิดา	30	10	5	55	-	-	-	100
		มารดา	35	20	5	40	-	-	-	100
		พี่/น้อง	60	10	5	25	-	-	-	100
		สมาชิกคนอื่น ๆ	45	5	15	35	-	-	-	100
	แวดวง หมู่บ้าน	เพื่อนสนิท	30	20	-	40	-	-	10	100
		เพื่อนบ้าน	40	20	10	25	-	-	5	100
กลุ่มอายุ กลาง	แวดวง ครอบครัว	บิดา	45	5	20	5	25	-	-	100
		มารดา	45	5	20	5	20	5	-	100
		พี่/น้อง	70	-	5	-	25	-	-	100
		สมาชิกคนอื่น ๆ	55	5	15	-	20	-	5	100
	แวดวง หมู่บ้าน	เพื่อนสนิท	45	-	20	15	20	-	-	100
		เพื่อนบ้าน	35	-	25	15	20	-	5	100
กลุ่มอายุ มาก	แวดวง ครอบครัว	บิดา	-	-	100	-	-	-	-	100
		มารดา	-	-	100	-	-	-	-	100
		พี่/น้อง	-	-	41.67	-	8.33	-	50	100
		สมาชิกคนอื่น ๆ	-	-	16.67	-	8.33	16.67	58.33	100
	แวดวง หมู่บ้าน	เพื่อนสนิท	-	18.19	27.27	-	9.09	-	45.45	100
		เพื่อนบ้าน	9.09	-	18.19	-	9.09	9.09	54.54	100

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า ในแวดวงการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มอายุน้อยและกลุ่มอายุกลางเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด ส่วนกลุ่มอายุมากเลือกใช้ภาษาจีนถิ่นมากที่สุด เมื่อพิจารณาแวดวงย่อย พบว่าแวดวงครอบครัว ในภาพรวมกลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาเป็นภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลางสื่อสารกับบิดามารดามากที่สุด เมื่อสื่อสารกับพี่/น้อง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวจะเลือกภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลาง กลุ่มอายุกลางเลือกภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุดในกรสื่อสารกับทุกกลุ่ม รองลงมาคือภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนถิ่น ส่วนกลุ่มอายุมากในภาพรวม

เลือกสื่อสารด้วยภาษาจีนถิ่นมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อจะสื่อสารกับบิดามารดา
ด้วยภาษาจีนถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อสื่อสารกับพี่/น้องและสมาชิกคนอื่น ๆ
ในครอบครัวจะมีการปนทั้งภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น

ในแวดวงหมู่บ้าน ในภาพรวมกลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาไทยมาตรฐาน
มากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อจะเลือกภาษาไทยมาตรฐานปนภาษาจีนกลางสื่อสารกับ
เพื่อนสนิท และเลือกภาษาไทยมาตรฐานสื่อสารกับเพื่อนบ้าน กลุ่มอายุกลางทั้ง
ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายชื่อต่างเลือกภาษาไทยมาตรฐานในการสื่อสารมากที่สุด
ส่วนกลุ่มอายุมากเลือกภาษาที่มีลักษณะ 3 ภาษาปนกันมากที่สุด

แวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ ประกอบด้วยแวดวงย่อย คือ แวดวง
โรงเรียน และแวดวงที่ทำงาน เพื่อให้เห็นภาพรวมการเลือกภาษาของกลุ่มตัวอย่างกับ
ผู้ร่วมสนทนาตามแวดวงการใช้ภาษา สามารถสรุปเป็นตารางร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 6 ร้อยละของการเลือกภาษาในแวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการของคนไทย
เชื้อสายจีน 3 กลุ่มอายุในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

แวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ			ร้อยละของภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือก							รวม
			T	M	D	TM	TD	MD	TMD	
กลุ่ม อายุ น้อย	แวดวง โรงเรียน	ผู้สอน	21.05	47.36	-	31.59	-	-	-	100
		เพื่อนร่วมชั้น	44.44	16.67	5.56	33.33	-	-	-	100
		เพื่อนร่วมสถาบัน	57.90	21.05	-	21.05	-	-	-	100
	แวดวงที่ ทำงาน	เพื่อนร่วมงาน	14.28	42.86	-	42.86	-	-	-	100
		เจ้านาย/ผู้บังคับบัญชา	14.28	57.15	-	28.57	-	-	-	100
		ลูกค้าที่พูดจีนได้	16.67	66.66	-	16.67	-	-	-	100
		ลูกน้อง/ผู้ใต้บังคับบัญชา	14.28	42.86	-	42.86	-	-	100	
กลุ่ม อายุ กลาง	แวดวง โรงเรียน	ผู้สอน	61.54	23.08	-	7.69	7.69	-	-	100
		เพื่อนร่วมชั้น	61.54	23.08	-	7.69	7.69	-	-	100
		เพื่อนร่วมสถาบัน	69.23	23.08	-	-	7.69	-	-	100
	แวดวงที่ ทำงาน	เพื่อนร่วมงาน	47.37	26.32	-	15.79	5.26	-	5.26	100
		เจ้านาย/ผู้บังคับบัญชา	42.11	36.84	-	15.79	-	-	5.26	100
		ลูกค้าที่พูดจีนได้	33.33	33.33	-	22.22	5.56	-	5.56	100
		ลูกน้อง/ผู้ใต้บังคับบัญชา	42.11	26.32	-	15.79	10.52	-	5.26	100

จากการศึกษาทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุมีการเลือกภาษาจีนถิ่นน้อยหรือภาษาที่ปนกับภาษาจีนถิ่นน้อยกว่าเมื่ออยู่ในแวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการ (เปรียบเทียบจากร้อยละของการเลือกภาษาจีนถิ่นในตารางที่ 5-6) แต่เลือกภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาจีนกลางเมื่ออยู่ในโรงเรียนและที่ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติต่อภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนกลางมากกว่าภาษาจีนถิ่น โดยเฉพาะค่าคะแนนในภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนกลาง ได้แก่ เป็นภาษาที่สำคัญ เป็นภาษาที่ควรสอนในโรงเรียน และอยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน ที่มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมากที่สุด คือ 4.71

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

การศึกษาศึกษาทัศนคติต่อภาษาจากค่าเฉลี่ยรวมของ 12 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของภาษา และค่าเฉลี่ยรวมของ 3 กลุ่มอายุที่มีต่อภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาจีนกลาง และภาษาจีนถิ่น พบว่ากลุ่มอายุมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางมากกว่าภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนถิ่น กลุ่มอายุกลางและกลุ่มอายุน้อยมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าภาษาจีนกลางและภาษาจีนถิ่น เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อภาษาระหว่าง 3 กลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มอายุมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางและภาษาจีนถิ่นมากกว่ากลุ่มอายุน้อยและกลุ่มอายุกลาง ทั้ง 3 กลุ่มอายุมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานไม่แตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก แต่กลุ่มอายุกลางมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าอีกสองกลุ่มอายุเล็กน้อย

ผลการศึกษาศึกษาทัศนคติต่อภาษาสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 2 คือ คนไทยเชื้อสายจีนอำเภอเบตงยังอายุมากยังมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนถิ่น เนื่องจากผลการศึกษาพบทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนถิ่นระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อความที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเป็นภาษาที่ไพเราะ สุภาพ รองลงมาคือเป็นภาษาที่สำคัญ มีค่าและสำนวนที่หลากหลาย ทำให้รู้สึกสนิทสนมเวลาสื่อสาร และอยากถ่ายทอดให้ลูกหลาน

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัสร์ธีรา ฉลองเดช (2559, น.121) ที่พบว่ากลุ่มคนอายุ 55 ปีขึ้นไป ที่เป็นตัวแทนของผู้ใช้ภาษาวัยสูงอายุมีทัศนคติต่อภาษาตากใบในเชิงบวกมากกว่ากลุ่มวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาวด้วยเหตุผลว่าเป็นภาษาที่จำเป็นและมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาทัศนคติต่อภาษาสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 3 บางประการ คือ กลุ่มอายุกลางมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนถิ่นระดับปานกลางเท่านั้น แต่สมมติฐานตั้งไว้ว่าทั้ง 3 กลุ่มมีทัศนคติเชิงบวกต่อทั้ง 3 ภาษา เพียงแต่ต่างระดับกัน สมมติฐานการวิจัยข้อ 3 คือ คนไทยเชื้อสายจีนยิ่งอายุน้อยยิ่งมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลาง แต่ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มอายุมากมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางมากกว่าอีกสองกลุ่ม

หลังจากนำผลของทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของทั้ง 3 กลุ่มอายุตามแนวทางการใช้ภาษามาวิเคราะห์ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุไม่ได้เลือกภาษาใดภาษาหนึ่งเพียงภาษาเดียวตามแนวทางการใช้ภาษา การเลือกภาษาในภาพรวมสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 บางประการ กล่าวคือทั้ง 3 กลุ่มอายุเลือกภาษาปนกันในแนวทางการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยกลุ่มอายุมากเลือกภาษาจีนถิ่นหรือภาษาที่ปนกับภาษาจีนถิ่น ส่วนในแนวทางการใช้ภาษาที่เป็นทางการ กลุ่มอายุมากเลือกภาษาจีนถิ่นน้อยลง โดยเลือกภาษาไทยมาตรฐานในแวดวงที่ทำงาน เลือกภาษาจีนกลางในแวดวงโรงเรียน ส่วนกลุ่มอายุกลางไม่ว่าในแนวทางการใช้ภาษาใดจะเลือกภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด สำหรับกลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาไทยมาตรฐานในแนวทางการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ส่วนแนวทางการใช้ภาษาที่เป็นทางการนั้น ในแวดวงโรงเรียนเลือกภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด แวดวงที่ทำงานเลือกภาษาจีนกลางมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาจีนกลาง เห็นได้จากการสื่อสารกับลูกค้าและเจ้านาย ผลของการเลือกภาษาในแนวทางการใช้ภาษาที่เป็นทางการสอดคล้องกับทัศนคติต่อภาษาบางประการ เช่น กลุ่มอายุกลางมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุดเช่นกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 5 ที่ตั้งไว้ว่า ภาษาจีนถิ่นอยู่ในภาวะการเปลี่ยนภาษาเนื่องจากกลุ่มอายุน้อยเลือกภาษาจีนถิ่นน้อย กล่าวคือ กลุ่มคนอายุน้อยที่เป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่เลือกภาษาจีนถิ่นในทุกแนวทางการใช้ภาษาทั้งแวดวง

การใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาจทำให้ในอนาคตภาษาจีนถิ่นมีแนวโน้มค่อย ๆ เลือนหายไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรประพิณ กิตติเวช, จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ จุฑามณี อ่อนสุวรรณ (2560, น. 1800) ที่พบว่าอายุเป็นตัวแปรสำคัญในการทำนาย การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยถิ่นกำแพงแสนว่าอาจค่อย ๆ เลือนหายไปเนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างรุ่นอายุต่ำกว่า 25 ปี ที่เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่มีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาถิ่นของตนในระดับน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างรุ่นอายุอื่น นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะภาษาจีนถิ่นมีอำนาจและศักดิ์ศรีน้อยกว่าอีกสองภาษาที่เป็นภาษาประจำชาติไทยและภาษาประจำชาติจีน ทำให้ฐานะของภาษาจีนถิ่นต่ำกว่าอีกสองภาษา จึงไม่เหมาะสมที่จะใช้ในหน่วยงานราชการหรือโอกาสที่เป็นทางการ ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ ภัสร์ธีรา ฉลองเดช (2559, น.133) ที่กล่าวถึงอำนาจและศักดิ์ศรีของภาษาว่า ภาษาตากใบมีอำนาจและศักดิ์ศรีน้อยกว่าภาษาไทยมาตรฐาน

กลุ่มอายุน้อยและกลุ่มอายุกลางเลือกภาษาจีนถิ่นน้อยกว่ากลุ่มอายุมากทั้งใน แวดวงการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้นสามารถสันนิษฐานว่าผลของทัศนคติต่อภาษาจีนถิ่นและการเลือกภาษาจีนถิ่นในแวดวงการใช้ภาษานั้น ภาษาจีนถิ่นอยู่ในภาวะการเปลี่ยนภาษา³ จากการใช้ภาษาจีนถิ่นสื่อสารในชุมชนเปลี่ยนเป็นภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจีนกลาง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนภาษา Holmes (2013) กล่าวว่า การเปลี่ยนภาษาเกิดจากปัจจัยทางสังคม กล่าวคือ ชุมชนเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ปัจจัยสำคัญมักเป็นเรื่องเศรษฐกิจ (Economy) แต่ก็อาจเป็นเรื่องการเมือง (Politics) ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าความสำคัญของภาษาจีนกลางมีผลต่อเศรษฐกิจ การมีงานทำในอนาคต รวมถึงการท่องเที่ยว เนื่องจากภาษาจีนกลางสามารถสื่อสารกับชาวจีนทั่วโลก สอดคล้องกับ Crystal (1987 อ้างถึงใน ญัฐพล ชาริรัช และ วิรัช วงศ์ภินันท์พัฒนา, 2564, น.60) ที่กล่าวว่า หนึ่งในปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหลายภาษาคือสภาพเศรษฐกิจ เช่น การเรียนรู้ภาษาใหม่ของประชากรที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานเพื่อคาดหวังถึงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wang (2015, p.159) ที่พบว่า ชาวจีนเจียงซูอยู่สูงของจีนมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาจีนกลางมากขึ้นเนื่องจากปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต

³การเปลี่ยนภาษาเป็นกระบวนการที่กลุ่มผู้พูดภาษาหนึ่งเริ่มใช้ภาษาอื่นในการสื่อสาร (Holmes, 2013, p.53)

อีกปัจจัยหนึ่งคืออำเภอเบตงมีคนไทยเชื้อสายจีนที่พูดภาษาจีนถิ่นหลากหลาย เมื่อไม่สามารถสื่อสารภาษาจีนถิ่นของอีกฝ่ายจึงเลือกสื่อสารด้วยภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาจีนกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัสร์ธีรา ฉลองเดช (2559, น.124) ที่พบว่าผู้ปกครองที่ใช้ภาษาตากใบจะใช้ภาษาไทยกลางสื่อสารกับครูที่โรงเรียนและผู้ปกครองที่เป็นชาวไทยมุสลิมเนื่องจากเป็นภาษากลาง (lingua franca) ที่ใช้สื่อสารกับคนที่ไม่ใช้ภาษาตากใบเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532, น.50) ที่กล่าวว่า ทัศนคติต่อภาษาเป็นค่านิยมหรือความคิดเห็นต่อภาษาที่มักปรากฏให้เห็นในสังคมหลายภาษา (multilingual society) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น.24) สะท้อนให้เห็นสภาวะการใช้ภาษาในสังคม (sociolinguistic profile) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น.60) ที่มีการปนหรือสลับภาษาตามสถานการณ์และคู่สนทนา รวมถึงการเรียนรู้และใช้ภาษาเนื่องจากความจำเป็นทางสังคมและเศรษฐกิจ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532, น.63) อย่างไรก็ตาม ตามแนวคิดของ Holmes (2013) ภาษาจีนถิ่นในอำเภอเบตงยังไม่ถึงระดับการสูญภาษา (Language death) เนื่องจากค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อภาษาจีนถิ่นของกลุ่มอายุน้อยยังไม่ถึงระดับลบ

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ นำเพียงตัวแปรด้านอายุมาวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติต่อภาษาของคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ดังนั้นควรมีการนำตัวแปรทางสังคมอื่น ๆ มาร่วมศึกษาด้วย

2. ควรมีการศึกษาว่าคนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มอายุน้อยในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีแนวโน้มเลือกภาษาจีนกลางมากขึ้นในแวดวงครอบครัว แวดวงโรงเรียน และแวดวงที่ทำงานสัมพันธ์กับปัจจัยใดมากที่สุด เช่น การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียน การหางานทำในอนาคต การใช้ภาษาจีนกลางในการทำงาน การแสดงอัตลักษณ์ที่มีเชื้อสายจีนด้วยการเรียนภาษาจีนกลาง หรือการที่มีโอกาสสัมผัสสื่อออนไลน์จีนและรายการโทรทัศน์ของจีนได้ง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- โครงการศูนย์ความเป็นเลิศ. (2563). ประชากร. สืบค้นจาก <http://fms.yru.ac.th/betong/page/68/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3.html>
- ณัฐพล ชาริรักษ์ และ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. (2564). ภาวะหลายภาษาของวัยรุ่นผู้ไทในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 10(1), 54-80.
- นันทนา วงษ์ไทย. (2563). ทศนคติทางอ้อมของกลุ่มชาติพันธุ์มลายูปาตานีต่อผู้พูดภาษามลายูปาตานีและผู้พูดภาษาไทยมาตรฐาน. *Journal of Liberal Arts, Prince of Songkla University*, 12(2), 98-120.
- ภัทร์ธีรา ฉลองเดช. (2559). สถานการณ์และทัศนคติการใช้ภาษาตากใบในอำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วรรณะ ปัญบุตร. (2561). ทศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของชาวผู้ไทอำเภอดำม่วง และอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วรรณะ ปัญบุตร และ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. (2561). การเลือกภาษาของชาวผู้ไทอำเภอดำม่วงและอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 11(3), 1747-1766.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรประพิน กิตติเวช. (2559). ทศนคติต่อภาษาไทยถิ่นกำแพงแสนและการแปรของวรรณยุกต์ตามปัจจัยทางสังคม: การศึกษาแนวสหศาสตร์เชิงสังคม (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- อรประพิน กิตติเวช จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ จุฑามณี อ่อนสุวรรณ. (2560). ปัจจัยทางสังคมและทัศนคติของชาวกำแพงแสนต่อภาษาไทยถิ่นของตน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 10(2), 1785-1802.
- อำนาจ ปึกษาสุข. (2561). ทัศนคติทางภาษาของวัยรุ่นไทยที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสาน. *วารสารสหศาสตร์*, 18(2), 65-87.
- Fasold, R. (1984). *The Sociolinguistic of Society*. Oxford: Basil Blackwell.
- Garrett, P. (2010). *Attitudes to language: Key topics in sociolinguistics*. Cambridge University Press.
- Holmes, J. (2013). *An Introduction to Sociolinguistics*. Edinburgh: Pearson Education Limited.
- Wang, J. (2017). Survey of Current Situation among Uygur College Students in Language Life. *Journal of Xinjiang Normal University (Philosophy and Social Sciences)*, 38(1), 153-160.
- Wang, Y. (2015). Identity for Cultures of Three Languages and the Second Language Acquisition of Minority Students at Higher Vocational Colleges—Based on 10 Higher Vocational Colleges in Yunnan Province. *Journal of Research on Education for Ethnic Minorities*, 26(1), 109-113.